আত্মনির্ভৰ ভাৰত

অংশ-৩: কৃষি

১৫.০৫.২০২০

सत्यमेव जयते

Government Of India

কালি ঘোষণা কৰা কৃষক সম্বন্ধীয় ঘোষণাসমূহ

১. নাবাৰ্ডৰ জৰিয়তে কৃষকসকলৈ ৩০,০০০ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত জৰুৰীকালীন কৰ্ম মূলধনী

নাবাৰ্ডে ৩০,০০০ কোটি টকাৰ ওপৰত অতিৰিক্ত পুনৰ বিত্তপোষণৰ সমৰ্থন আগবঢ়াব আৰু ৯০,০০০ কোটি টকাতকৈও অধিক টকা ইতিমধ্যেই গ্ৰামীণ সমবায় বেংক আৰু আৰআৰবিসমূহলৈ প্ৰদান কৰা হৈছে।

- ৩ কোটি কৃষকক উপকৃত কৰিব, বিশেষকৈ ক্ষুদ্ৰ আৰু প্ৰান্তৱৰ্তীসকলক।

২. কিষাণ ক্ৰেডিট কাৰ্ড আঁচনিৰ অধীনত ২.৫ কোটি কৃষকৰ উত্তৰণৰ বাবে ২ লাখ কোটি টকাৰ ঋণ

- কিষাণ ক্ৰেডিট কাৰ্ডৰ জৰিয়তে পিএম-কিষাণ হিতাধিকাৰীসকলৈ ৰেহাইমূলক ঋণ প্ৰদানৰ বিশেষ আঁচনি।
- এই আঁচনিত মাছমৰীয়া তথা পশুপালকসকলো অন্তৰ্ভুক্ত হ’ব।
- ২.৫ কোটি কৃষকলৈ ২ লাখ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত নগদী সংবহন হ’ব।

কৃষিঃ ক’ভিডৰ সময়ত গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপসমূহ

- কৃষকসকলৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপ কালি বৰ্ণনা কৰা হৈছিল।
- বিগত ২ মাহত গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপসমূহত তলত বৰ্ণনা কৰা হৈছে
- লকডাউনৰ সময়ছোৱাত ন্যূনতম সমৰ্থন মূল্যত (এমএছপি) ক্ৰয়ৰ পৰিমাণ ৭৪,৩০০ কোটি টকাতকৈও অধিক
- ১৮,৭০০ কোটি টকাৰ পিএম কিষাণ পুঁজিৰ হস্তান্তৰ
- পিএম ফচল বীমা যোজনাত ৬,৪০০ কোটি টকাৰ দাবী নিষ্পত্তি

পশুধনঃ ক’ভিডৰ সময়ত গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপসমূহ

- লকডাউনৰ সময়ছোৱাত গাখীৰৰ চাহিদা ২০-২৫% হ্ৰাস হৈছে
- দৈনিক ৩৬০ লাখ লিটাৰ প্ৰতি দিনৰ ক্ৰয়ৰ বিপৰীতে ৫৬০ লাখ লিটাৰ প্ৰতিদিনে সমবায়সমূহে ক্ৰয় কৰিছে।
- মুঠ ১১১ কোটি লিটাৰ অতিৰিক্ত ক্ৰয়ৰ দ্বাৰা ৪১০০ কোটি টকাৰ লেনদেন নিশ্চিত হৈছে।
- ২০২০-২১ৰ বাবে দুগ্ধ সমবায়সমূহলৈ বাৰ্ষিক সুতৰ অনুদান @২% প্ৰদানৰ এক নতুন আঁচনি মুকলি কৰা হৈছে।
- অতিৰিক্ত ২% প্ৰতি বছৰে সুতৰ অনুদান তৎকালীন পৰিশোধ/সুতৰ ছাৰ্ভিচিঙত।
- এই আঁচনিয়ে ৫০০০ কোটি টকাৰ নগদী অতিৰিক্তভাৱে মুকলি কৰিব, উপকৃত হ’ব ২ কোটি কৃষক

ফিছাৰী: ক’ভিডৰ সময়ত গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপসমূহ

- **ফিছাৰীসমূহৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা চাৰিটা ঘোষণাৰ ৰূপায়ন কৰা হৈছে**
  - শ্ৰিম্প ব্ৰুডষ্ট’কৰ আমদানিৰ ছেনিটেৰী ইম্প’ৰ্ট পাৰ্মিট (এছআইপি)ৰ বৈধতা ৩ মাহলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে
  - ব্ৰুডষ্টক কনছাইনমেন্ট আহি পোৱাৰ পিছত ১মাহ পৰ্যন্ত বিলম্ব মাৰ্জনা
  - বাতিল হোৱা কনছাইনমেন্টৰ বাবে কোনো অতিৰিক্ত মাচুল নোহোৱাকৈ কোৱাৰেণ্টাইন কিউবিকলছৰ পুনৰ বুকিঙৰ অনুমতি
  - নথি-পত্ৰৰ বৈধতাকৰণ আৰু কোৱাৰেণ্টাইনৰ এনঅ’চিৰ অনুমোদন ৭ দিনৰ পৰা ৩ দিনলৈ শিথিল কৰা হৈছে
- **৩১.০৩.২০২০ তাৰিখে ম্যাদ উকলিবলগীয়া ২৪২ পঞ্জীকৃত শ্ৰিম্প হেটচাৰী আৰু নাওপ্লি ৰিয়েৰিং হেটচাৰীৰ পঞ্জীয়ন ৩ মাহলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে**
- **আন্তঃদেশীয় ফিছাৰীক সামৰি ল’বলৈ মেৰিন কেপচাৰ ফিছাৰীজ আৰু একুৱাকালছাৰৰ গতিবিধি শিথিল কৰা হৈছে**

कृषि

सत्यमेव जयते
Goverment Of India

আন্তঃগাঁথনি, লজিষ্টিক আৰু সামৰ্থ নিৰ্মাণ শক্তিশালী কৰাৰ পদক্ষেপসমূহ

কৃষক সকলৰ বাবে ফাৰ্ম-গে’ট আন্তঃগাঁথনিৰ উদ্দেশ্যে ১ লাখ কোটি টকাৰ কৃষি আন্তঃগাঁথনি পুঁজি

- ফাৰ্ম-গে’টৰ সমীপত শীতলীকৃত শৃংখলা আৰু পচ্ছাদ ফচল ব্যৱস্থাপনাৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱৰ ফলত মূল্য শৃংখলাত ব্যৱধানৰ সৃষ্টি হৈছে।
- হ্ৰস্বকালীন শস্যৰ ঋণত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে যদিও দীৰ্ঘকালীন কৃষি আন্তঃগাঁথনিত বিনিয়োগ এতিয়াও পৰ্যাপ্ত নহয়।
- ফাৰ্ম-গে’ট আৰু একত্ৰীকৰণ পইণ্ট (প্ৰাথমিক কৃষিজাত সমবায় ছ’চাইটি, কৃষক উৎপাদক সংস্থা, কৃষি উদ্যম, ষ্টাৰ্ট-আপ ইত্যাদি)ত কৃষি আন্তঃগাঁথনি প্ৰকল্পসমূহৰ বিত্তপোষণৰ বাবে ১,০০,০০০ কোটি টকাৰ বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদান কৰা হ’ব।
- ফাৰ্ম-গে’ট আৰু একত্ৰীকৰণ পইণ্ট, ব্যয়সাধ্য আৰু বিত্তীয়ভাৱে সক্ষম পচ্ছাদ ফচল ব্যৱস্থাপনা আন্তঃগাঁথনিৰ বিকাশৰ বাবে উদ্দীপনা
- পুঁজিসমূহ তৎকালীনভাৱে গঠন কৰা হ’ব

ক্ষুদ্ৰ খাদ্য উদ্যোগ (MFE) ৰ আনুষ্ঠানিকৰণৰ বাবে ১০,০০০ কোটি টকাৰ আঁচনি

- প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ দৰ্শন "*গোলকীয় বিস্তাৰৰ বাবে থলুৱা সামগ্ৰীৰ প্ৰচাৰ*" ৰ প্ৰসাৰৰ বাবে আঁচনি
- এফএছএছএআইৰ খাদ্য মানক, ব্ৰেণ্ড নিৰ্মাণ আৰু বিপণনৰ পৰ্যায় স্পৰ্শৰ বাবে অসংগঠিত এমএফইসমূহক প্ৰযুক্তিগত উত্তৰণৰ প্ৰয়োজন
- উপৰোক্ত লক্ষ্যসমূহত উপনীত হ'বলৈ ২ লাখ এমএফইক সাহায্য প্ৰদানৰ উদ্দেশ্যে এক আঁচনি মুকলি কৰা হ'ব
- বৰ্তমানৰ ক্ষুদ্ৰ খাদ্য উদ্যোগ, কৃষক উৎপাদক সংস্থা, আত্মসহায়ক গোট আৰু সমবায়সমূহক সহায় আগবঢ়োৱা হ'ব
- ক্লাষ্টাৰভিত্তিক পদক্ষেপ (যেনে উত্তৰ প্ৰদেশত আম, জম্মু-কাশ্মীৰত কেশৰ, উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত বাঁহৰ গাজ, অন্ধ্ৰ প্ৰদেশৰ জলকীয়া, তামিলনাডুৰ টাপিঅ'কা ইত্যাদি)
- **আশা কৰা ফলাফলসমূহঃ** উন্নত স্বাস্থ্য আৰু সুৰক্ষা মানক, খুচুৰা বজাৰৰ সৈতে যোগাযোগ, উন্নত উপাৰ্জন
- উন্নীত স্বাস্থ্য চেতনাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই পৰ্যন্ত সূচনা নোহোৱা ৰপ্তানিৰ বজাৰ মুকলি হোৱাতো সহায় কৰা হ'ব

প্ৰধানমন্ত্ৰী মৎস্য সম্পদা যোজনা (PMMSY) ৰ জৰিয়তে মাছমৰীয়াসকলৈ ২০,০০০ কোটি টকা

- ফিছাৰীসমূহৰ মূল্য শৃংখলাত গুৰুতৰ ব্যৱধান
- সামুদ্ৰিক আৰু আন্তঃদেশীয় ফিছাৰীসমূহৰ সংঘবদ্ধ, বহনক্ষম, সমন্বিত বিকাশৰ বাবে চৰকাৰে PMMSY আৰম্ভ কৰিব।
- সামুদ্ৰিক, আন্তঃদেশীয় ফিছাৰী আৰু জলজ উদ্ভিদৰ খেতি সম্পৰ্কীয় গতিবিধিৰ বাবে **১১,০০০ কোটি টকা**
- **আন্তঃগাঁথনিৰ বাবে ৯০০০ কোটি টকা**- ফিছিং হাৰ্বাৰ, শীতল শৃংখল, বজাৰ ইত্যাদি
- কেজ কালচাৰ, ছীউইড ফাৰ্মিং, আলংকৰিক মীনপালন লগতে নতুন ফিছিং ভেচেল, সন্ধানসাধ্য, গৱেষণাগাৰৰ নেটৱৰ্ক ইত্যাদিসমূহ প্ৰধান গতিবিধি হ'ব
- মাছমৰীয়াসকলৈ 'বেন পিৰিয়ড' সাহায্য (যি সময়ত মাছ মাৰিবলৈ নিষেধ কৰা হয়), ব্যক্তিগত আৰু নাৱৰ বীমাৰ সাহায্য
- ৫ বছৰত ৭০ লাখ টন অতিৰিক্ত মৎস্য উৎপাদন হ'ব
- ৫৫ লাখতকৈও অধিক লোকৰ কৰ্ম সংস্থাপন; ১,০০,০০০ কোটি টকা পৰ্যন্ত দ্বিগুণ ৰপ্তানি
- দ্বীপপুঞ্জ, হিমালয়ান ৰাজ্যসমূহ, উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু প্ৰত্যাশী জিলাসমূহত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হ'ব

ৰাষ্ট্ৰীয় পশু ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণ কাৰ্যসূচী

- মুঠ ১৩,৩৪৩ কোটি টকাৰ ব্যয়ৰ সৈতে ভৰি আৰু মুখৰ ৰোগ (এফএমডি) তথা ব্ৰুচেল’ছিছৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় পশু ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণ কাৰ্যসূচী মুকলি কৰা হৈছে
- ইয়াৰ জৰিয়তে মুখৰ ৰোগ (এফএমডি) তথা ব্ৰুচেল’ছিছৰ বাবে গৰু, ম’হ, ভেড়া, ছাগলী আৰু গাহৰিৰ (মুঠ ৫৩ কোটি পশু) ১০০% টীকাকৰণ নিশ্চিত হৈছে
- আজি তাৰিখলৈ ১.৫ কোটি গৰু আৰু ম’হক চিহ্নিত কৰি আৰু টীকাকৰণ কৰা হৈছে

পশুধন আন্তঃগাঁথনি বিকাশ পুঁজি-১৫,০০০ কোটি টকা

- দেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত য’ত গাখীৰৰ উষ্চ মাত্ৰাত উৎপাদন হয়, সেই স্থানসমূহত দুগ্ধশালাসমূহত ব্যক্তিগত বিনিয়োগৰ যথেষ্ট সম্ভাৱনা আছে
- দুগ্ধশালাৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ, মূল্য সংযোজন আৰু গৰু-ম’হৰ দানা যোগানৰ আন্তঃগাঁথনিত ব্যক্তিগত বিনিয়োগৰ সমৰ্থনৰ লক্ষ্য নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে
- ১৫,০০০ কোটি টকাৰ এক পশুধন আন্তঃগাঁথনি বিকাশ পুঁজি গঠন কৰা হ’ব
- যথাযোগ্য সামগ্ৰীৰ ৰপ্তানিৰ কাৰখানা স্থাপনত সাহায্য প্ৰদান কৰা হ’ব।

ঔষধি উদ্ভিদৰ কৃষিৰ উত্তৰণঃ ৪০০০ কোটি টকা

- ঔষধজাতীয় উদ্ভিদৰ খেতিৰ বাবে ২.২৫ লাখ হেক্টৰ ভূমিত নেচনেল মেডিচিনেল প্লান্টছ্ ব’ৰ্ড (এনএমপিবি)য়ে সমৰ্থন আগবঢ়াইছে
- আগন্তুক দুটা বছৰত ৪০০০ কোটি টকাৰ ব্যয়েৰে ঔষধজাতীয় উদ্ভিদৰ কৃষিত ১০,০০,০০০ হেক্টৰ ভূমি সামৰি লোৱা হ’ব
- ইয়াৰ জৰিয়তে কৃষকসকলৰ বাবে ৫,০০০ কোটি টকা উপাৰ্জনৰ পথ মুকলি হ’ব
- ঔষধজাতীয় উদ্ভিদৰ বাবে আঞ্চলিক বজাৰসমূহৰ নেটৱৰ্ক
- এনএমপিবিয়ে ৮০০ হেক্টৰ ভূমিৰ সৈতে গংগা নদীৰ পাৰত ঔষধজাতীয় উদ্ভিদৰ এক ক’ৰিডৰ বিকশিত কৰিব

মৌ-পালনৰ পদক্ষেপ – ৫০০ কোটি টকা

- গ্ৰামাঞ্চলত মৌ-পালন জীৱিকাৰ এক উপায়
- পৰাগযোগৰ দ্বাৰা শস্যসমূহৰ উপজ আৰু গুণগতমান বৃদ্ধি
- মৌ আৰু মমৰ দৰে মৌবাহৰ অন্যান্য সামগ্ৰী প্ৰদান কৰে

চৰকাৰে নিম্নোক্তসমূহৰ বাবে এক আঁচনি প্ৰণয়ন কৰিবঃ

- সংঘবদ্ধ মৌ-পালন বিকাশ কেন্দ্ৰ, সংগ্ৰহ, বিপণন আৰু সঞ্চয় কেন্দ্ৰ, পচ্ছাদ ফচল আৰু মূল্য সংযোজন সুবিধা ইত্যাদি সম্পৰ্কীয় আন্তঃগাঁথনিসমূহৰ বিকাশ
- মানসম্পন্ন আৰু বিকশিত সন্ধানযোগ্য প্ৰণালীৰ প্ৰণয়ন
- মহিলাক জড়িত কৰি সামৰ্থ বিকাশ
- গুণগতমানৰ নিউক্লিয়াছ ষ্টক আৰু মৌ প্ৰজননকাৰীৰ বিকাশ

ইয়াৰ জৰিয়তে ২ লাখ মৌ পালকৰ উপাৰ্জন বৃদ্ধি হ’ব আৰু গ্ৰাহকে গুণগতমানৰ মৌ লাভ কৰিব পাৰিব।

‘TOP’ৰ পৰা 'TOTAL'লৈ – ৫০০ কোটি টকা

- যোগান শৃংখল ব্যাহত হৈছে আৰু কৃষকসকলে বজাৰত তেওঁলোকৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ বিক্ৰী কৰিব পৰা নাই
- সোনকালে নষ্ট হোৱা ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ দুৰ্দশাজড়িত বিক্ৰী আৰু মূল্যৰ প্ৰতিৰোধ কৰাটো আৱশ্যক।
- বিলাহী, পিয়াঁজ আৰু আলু (TOP)ৰ পৰা সকলো ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিলৈ (TOTAL) ‘**অপাৰেচন গ্ৰীণ**’ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হ’ব।

আঁচনিখনত নিম্নোল্লিখিত বৈশিষ্টসমূহ থাকিবঃ

- অতিৰিক্তৰ পৰা নাটনি হোৱা বজাৰলৈ পৰিবহণত ৫০%ৰ সাহায্য
- শীতলীকৃত সঞ্চয়কে ধৰি সঞ্চয়ৰ ৫০% সাহায্য
- **৬ মাহৰ বাবে পাইলট প্ৰকল্প** - ইয়াক সম্প্ৰসাৰিত তথা বৃদ্ধি কৰা হ’ব
- **আশা কৰা ফলাফলসমূহ**- কৃষকে উন্নত দাম লাভ কৰিব, অপব্যয় হ্ৰাস হ’ব, গ্ৰাহকসকলে সামগ্ৰীসমূহ ব্যয়সাধ্য মূল্যত লাভ কৰিব

सत्यमेव जयते
Goverment Of India

শাসন আৰু প্ৰশাসনিক সংশোধনসমূহ

কৃষকসকলে উন্নত মূল্য লাভ কৰিব পৰাকৈ অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী (EC) আইনৰ সংশোধন

- অভাৱৰ সময়ছোৱাত EC আইন, ১৯৫৫ প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল
- বিনিয়োগকাৰীক আকৰ্ষিত কৰি আৰু কৃষিখণ্ডক অধিক প্ৰতিযোগিতামূলক কৰি কৃষকসকলে উন্নত মূল্য লাভ কৰিব পৰা ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন
- ধানজাতীয় শস্য, খোৱা তেল, তৈল বীজ, দাইল, পিয়াঁজ আৰু আলুকে ধৰি কৃষিজাত খাদ্য-সামগ্ৰীসমূহৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ নিষেধাজ্ঞা দূৰ কৰা হ'ব
- ৰাষ্ট্ৰীয় দুৰ্যোগ, মূল্য বৃদ্ধিৰ লগতে দুৰ্ভিক্ষ আদিৰ দৰে প্ৰতিকূল পৰিস্থিতিসমূহৰ বাবে সঞ্চয় সীমা ধাৰ্য কৰা হ'ব
- প্ৰক্ৰিয়াকাৰী অথবা মূল্য শৃংখলাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীসকলৰ বাবে তেওঁলোকৰ স্থাপিত সামৰ্থ অথবা কোনো ৰপ্তানি চাহিদাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত কোনো সঞ্চয় সীমা প্ৰযোজ্য নহ'ব।
- **চৰকাৰে অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰী আইনৰ সংশোধন কৰিব।**

কৃষকসকলক বজাৰৰ বাচনিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিবলৈ কৃষিজাত বিপণনৰ সংশোধন

- কৃষকসকলে কৃষিজাত উৎপাদন কেৱল এপিএমচিসমূহৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰাপ্তসকলক হে বিক্ৰী কৰাৰ বাবে বাধ্য।
- বিক্ৰীৰ তেনে ধৰণৰ নিষেধাজ্ঞা কোনো ঔদ্যোগিক উৎপাদনৰ বাবে নাথাকে
- ফলত কৃষিজাত উৎপাদনৰ মুক্ত সংবহন বাধাৰ সৃষ্টি হয় আৰু বজাৰ তথা যোগান শৃংখলত বিচ্ছিন্নতাৰ সৃষ্টি হয়
- কৃষকে নিম্ন মূল্য লাভ কৰে

এক কেন্দ্ৰীয় আইন প্ৰণয়ন কৰা হ’ব যিয়ে-

- আকৰ্ষণীয় মূল্যত উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ বিক্ৰী কৰাৰ পৰ্যাপ্ত সুবিধা প্ৰদান কৰিব
- আন্তঃৰাজ্যিক বাণিজ্যত বাধাসমূহ আঁতৰাব
- কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ ই-বাণিজ্যৰ পৰিকাঠামোৰ সৃষ্টি কৰিব

কৃষিজাত উৎপাদনৰ মূল্য আৰু গুণগতমানৰ নিশ্চিতি

- ফচল চপোৱাৰ সময়ত অনুমানযোগ্য মূল্যৰ বাবে কৃষকসকলৰ কাৰ্যকৰী মানসম্পন্ন পদ্ধতিৰ অভাৱ হয়
- কৃষিখণ্ডত বিনিয়োগ আৰু ব্যৱহাৰিক জ্ঞানৰ ব্যৱস্থাত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বিনিয়োগৰ বাধাৰ সৃষ্টি হৈছে
- সুবিধাজনক আইনী পৰিকাঠামো সৃষ্টিৰ জৰিয়তে কৃষকসকলক প্ৰক্ৰিয়াকাৰী, সমন্বয়ক, বৃহৎ খুচুৰা ব্যৱসায়ী, ৰপ্তানিকাৰী ইত্যাদি সকলৰ সৈতে পৰিষ্কাৰ তথা নিকাভাৱে সংঘবদ্ধ কৰোৱা হ’ব।
- কৃষকসকলৰ বাবে ক্ষতিশংকাৰ সমাধান, নিশ্চিত ৰিটাৰ্ণ আৰু গুণগতৰ মানকীকৰণ পৰিকাঠামোৰ সৰ্বাত্মক অংশ হ’ব।

धन्यवाद